ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ

Αριθμ. Πρωτ. ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ: 1055
Ημερομ. Κατάθεσης: 5/11/2026

ΕΡΩΤΗΣΗ

Προς τους Υπουργούς Ανάπτυξης, Εθνικής Οικονομία και Οικονομικών και Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού

5.11.2026

Θέμα: Η βιωσιμότητα του Ιδρύματος Τεχνολογίας και Έρευνας (ΙΤΕ), η συρρίκνωση ερευνητικών Ινστιτούτων και η ανάγκη ουσιαστικής ενίσχυσης της δημόσιας έρευνας.

Το Ίδρυμα Τεχνολογίας και Έρευνας (ΙΤΕ) αποτελεί ένα από τα σημαντικότερα ερευνητικά κέντρα της χώρας, με σημαντική διεθνή παρουσία και καθοριστική συμβολή στην επιστημονική έρευνα, την καινοτομία και την ανάπτυξη. Ωστόσο, πίσω από τη δημόσια προβολή των επιτευγμάτων του και τα πρόσφατα εγκαίνια των νέων κτιριακών εγκαταστάσεών του στο Ηράκλειο, διαμορφώνεται μια ιδιαίτερα ανησυχητική εικόνα για τη βιωσιμότητα του Ιδρύματος και τη συνέχιση της ερευνητικής του δραστηριότητας.

Όπως επισημαίνει ο Σύλλογος Εργαζομένων στο ΙΤΕ (ΣΕΙΤΕ), η συρρίκνωση ιδρυτικών Ινστιτούτων και ερευνητικών μονάδων, με άμεσες συνέπειες τη διακοπή ή μη ανανέωση συμβάσεων εργαζομένων, δεν αποτελεί ένα μεμονωμένο ή συγκυριακό φαινόμενο. Αντίθετα, συνδέεται με διαχρονικές αδυναμίες στη χρηματοδότηση και τη στελέχωση των δημόσιων ερευνητικών κέντρων, οι οποίες απειλούν τη συνέχεια και την αναπτυξιακή τους προοπτική.

Ειδικότερα, ο τακτικός κρατικός προϋπολογισμός του ΙΤΕ και των υπόλοιπων ερευνητικών κέντρων παραμένει ουσιαστικά στάσιμος, παρά τη σημαντική αύξηση του λειτουργικού κόστους και των αναγκών συντήρησης. Την ίδια στιγμή, σύμφωνα με τον ΣΕΙΤΕ, εδώ και πέντε χρόνια δεν αποδίδονται οι πόροι επιβράβευσης (matching funds), ενώ σε συγχρηματοδοτούμενα έργα δεν καταβάλλεται συχνά η προβλεπόμενη εθνική συμμετοχή, μεταφέροντας πρόσθετα οικονομικά βάρη στα ίδια τα Ινστιτούτα. Η εξάρτηση, επομένως, της λειτουργίας τους από ανταγωνιστικά ευρωπαϊκά και διεθνή προγράμματα δημιουργεί συνθήκες αβεβαιότητας και δυσχεραίνει τον μακροπρόθεσμο σχεδιασμό της ερευνητικής δραστηριότητας.

Πρόσθετα προβλήματα δημιουργεί ο τρόπος προκήρυξης και υλοποίησης των εθνικών χρηματοδοτικών προγραμμάτων, καθώς, όπως καταγγέλλουν οι εργαζόμενοι, απουσιάζουν συχνά σαφή χρονοδιαγράμματα, ενώ καταγράφονται σημαντικές καθυστερήσεις στην αξιολόγηση και την καταβολή των χρηματοδοτήσεων. Παράλληλα, η υποχρηματοδότηση έχει άμεσες επιπτώσεις στις ερευνητικές υποδομές, με τον επιστημονικό εξοπλισμό να παλαιώνει και να μην ανανεώνεται επαρκώς, περιορίζοντας τις δυνατότητες και την ανταγωνιστικότητα των ερευνητικών ομάδων.

Κρίσιμο είναι και το ζήτημα της κατεύθυνσης της ερευνητικής χρηματοδότησης. Η έμφαση σε προγράμματα που προϋποθέτουν συνεργασία με επιχειρήσεις και άμεση εμπορική αξιοποίηση των αποτελεσμάτων τους δεν μπορεί να υποκαταστήσει τη σταθερή χρηματοδότηση της βασικής έρευνας, η οποία αποτελεί αναγκαία προϋπόθεση για την παραγωγή νέας γνώσης και τη μελλοντική καινοτομία.

Ιδιαίτερα σοβαρό είναι και το πρόβλημα της υποστελέχωσης. Ο Οργανισμός του ΙΤΕ εκκρεμεί προς έγκριση εδώ και δέκα χρόνια, ενώ, σύμφωνα με τον ΣΕΙΤΕ, νέες μόνιμες θέσεις ερευνητικού, επιστημονικού, τεχνικού και διοικητικού προσωπικού για τα ερευνητικά κέντρα δεν έχουν δοθεί για περισσότερο από δεκαπέντε χρόνια. Την ίδια στιγμή, μεγάλο μέρος του τακτικού προσωπικού έχει ήδη συνταξιοδοτηθεί ή βρίσκεται κοντά στη συνταξιοδότηση, με αποτέλεσμα να κινδυνεύει να χαθεί πολύτιμη εμπειρία και εξειδικευμένη τεχνογνωσία.Παράλληλα, η συντριπτική πλειονότητα των εργαζομένων απασχολείται με διαδοχικές συμβάσεις ορισμένου χρόνου, συχνά ολιγόμηνης διάρκειας, χωρίς προοπτική σταθερής εργασίας. Η συρρίκνωση ή αναστολή λειτουργίας ερευνητικών μονάδων επιτείνει την εργασιακή ανασφάλεια, οδηγώντας στην απομάκρυνση έμπειρων και εξειδικευμένων επιστημόνων από την έρευνα, με συνέπειες τόσο για τους ίδιους και τις οικογένειές τους όσο και για τη συνέχεια του ερευνητικού έργου και τη διατήρηση της τεχνογνωσίας στη χώρα.

Επειδή, ενώ η δημόσια έρευνα αναγνωρίζεται ως πυλώνας ανάπτυξης και καινοτομίας, οι άνθρωποι, οι υποδομές και οι σταθεροί πόροι που την υποστηρίζουν δεν διασφαλίζονται με αντίστοιχο τρόπο,

Επειδή, η έρευνα δεν μπορεί να στηρίζεται αποκλειστικά στην εξασφάλιση ανταγωνιστικών προγραμμάτων ούτε να λειτουργεί με διαρκή χρηματοδοτική και εργασιακή επισφάλεια,

Επειδή, η Πολιτεία οφείλει να διασφαλίσει τις προϋποθέσεις βιώσιμης λειτουργίας των ερευνητικών κέντρων, να προστατεύσει το ανθρώπινο δυναμικό τους και να ενισχύσει έμπρακτα τη δημόσια έρευνα ως δημόσιο αγαθό,

Ερωτώνται οι αρμόδιοι Υπουργοί:

- Ποια άμεσα μέτρα προτίθεστε να λάβετε για την οικονομική ενίσχυση του ΙΤΕ και των υπόλοιπων δημόσιων ερευνητικών κέντρων, την κάλυψη των αυξημένων λειτουργικών αναγκών τους, την απόδοση των πόρων επιβράβευσης (matching funds) και της εθνικής συμμετοχής στα συγχρηματοδοτούμενα έργα, καθώς και τη διασφάλιση επαρκούς και σταθερής κρατικής χρηματοδότησης;
- Πώς προτίθεστε να αντιμετωπίσετε τη συρρίκνωση ή την αναστολή λειτουργίας ερευνητικών Ινστιτούτων και μονάδων του ΙΤΕ, προκειμένου να διασφαλιστεί η συνέχιση της ερευνητικής τους δραστηριότητας; Προτίθεστε να προχωρήσετε σε έκτακτη επιχορήγηση

του ΙΤΕ και των άλλων ερευνητικών κέντρων, ώστε να καλυφθούν οι άμεσες λειτουργικές ανάγκες και να διασφαλιστεί η ανανέωση και η συνέχιση των συμβάσεων εργασίας του προσωπικού;

- Σε ποιες ενέργειες θα προβείτε για την άμεση έγκριση του Οργανισμού του ΙΤΕ και την ενίσχυση της στελέχωσής του, με την προκήρυξη νέων θέσεων τακτικού ερευνητικού, επιστημονικού, τεχνικού και διοικητικού προσωπικού;
- Ποια μέτρα προτίθεστε να λάβετε για την αντιμετώπιση της εργασιακής επισφάλειας στα ερευνητικά κέντρα, τη διασφάλιση της συνέχειας των συμβάσεων και τη σταθερή εργασία, καθώς και για τη μονιμοποίηση του προσωπικού που καλύπτει πάγιες και διαρκείς ανάγκες, ώστε να αποτραπεί η περαιτέρω απώλεια εξειδικευμένου ανθρώπινου δυναμικού από τον χώρο της δημόσιας έρευνας;
- Πώς προτίθεστε να διασφαλίσετε ένα σταθερό και μακροπρόθεσμο πλαίσιο ανάπτυξης της δημόσιας έρευνας, με επαρκή χρηματοδότηση της βασικής έρευνας, ανανέωση και εκσυγχρονισμό του επιστημονικού εξοπλισμού, καθώς και εθνικές προσκλήσεις ερευνητικών έργων με σαφή χρονοδιαγράμματα, διαφανείς και αδιάβλητους όρους αξιολόγησης και τήρηση των χρηματοδοτικών δεσμεύσεων της Πολιτείας προς τους ελληνικούς και ευρωπαϊκούς ερευνητικούς οργανισμούς;

Οι ερωτώντες βουλευτές

Αναγνωστοπούλου Αθανασία (Σία)

Δρίτσας Θεόδωρος

Πέρκα Θεοπίστη (Πέτη)

Τσακαλώτος Ευκλείδης